

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Bijstelling van de opdracht van de opdrachthouder PFAS-
verontreiniging ('Opdrachthouder PFAS')

Samenvatting: Gelet op de complexiteit van de aanpak van de PFAS-verontreiniging is een bijstelling van de coördinatieopdracht van het dossier aangewezen op het niveau van de Vlaamse Regering. De Vlaamse regering gaat over tot de bijstelling van het mandaat van de Opdrachthouder PFAS die helpt bij de beleidsdomeinoverschrijdende aspecten van het dossier en moet leiden tot een integrale aanpak van de verontreiniging en haar gevolgen.

1. SITUERING

Tegen de achtergrond van PFAS-verontreiniging, veroorzaakt door de activiteiten van 3M te Zwijndrecht, werd in juni 2021 een Opdrachthouder PFAS aangesteld door de Vlaamse regering. Op 11 juni 2021 stelde de Vlaamse Regering de Opdrachthouder PFAS aan door een uitbreiding van het takenpakket van de VITO-referentietask 'Omgeving en Gezondheid'. Deze periode geldt luidens de "Uitbreiding van het takenpakket van referentietask Omgeving en Gezondheid met de coördinatie aanpak PFAS-verontreiniging" aan op "9 juni 2021 voor een periode van één jaar en zeven maanden."

De Opdrachthouder PFAS leverde ondertussen twee rapporten op. In een eerste tussentijds rapport van 10 september 2021 werd zeer veel aandacht en inspanning naar het meten en in kaart brengen van de verontreiniging, het verzamelen van nieuwe kennis omtrent de risico's en verspreiding van PFAS.¹

Het tweede tussentijds rapport 'Van Kennis naar Actie' van 4 april 2022 brengt in het eerste deel de inzichten samen die al dit onderzoek hebben opgeleverd en kwam tot een overzicht van resultaten en knelpunten. In het tweede deel van het rapport wordt er een voorstel gedaan voor een tijdelijk

¹ Zie voor het eerste tussentijdse rapport van de Opdrachthouder PFAS: <https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling/pfas-eerste-tussentijdse-rapport-van-de-opdrachthouder>;

handelingskader voor beperking van de verspreiding. Hierin wordt een verstrenging van de toetsingswaarden voor verschillende compartimenten voorgesteld. Het derde deel bevat tot slot een vooruitblik naar de gewenste aanpak van de PFAS-problematiek op middellange termijn en in Europees verband.²

De Opdrachthouder PFAS startte ook een aantal trajecten van stakeholderoverleg en bewonersinformatie in de verontreinigde zones. In Zwijndrecht werden, na bilateraal overleg met alle partijen, twee rondetafel conferenties georganiseerd. Daar werd de ambitie uitgesproken om tot een onderhandeld engagement tussen de stakeholders te komen over de saneringsaanpak. Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met het recente UDN-arrest van de Raad van State, dat uitgebreid verwijst naar de rapporten van de Commissie Grondverzet die door de opdrachthouder werd geleid. Deze processen hebben nog tijd nodig om tot resultaat te leiden.

Vanuit de interactie tussen wetenschap, bevolking en beleid moeten nu ook concrete acties geformuleerd worden om het probleem van PFAS en andere persistente chemicaliën aan te pakken en op te lossen. Dit geeft uitvoering aan de besluiten van de Parlementaire Onderzoekscommissie PFAS.

Er is nog verdere coördinatie nodig om al deze processen te laten resulteren in actie en vernieuwd beleid rond PFAS, dat als basis kan dienen voor een ruimer beleid rond zeer zorgwekkende stoffen.

2. INHOUD

De verdere vertaling naar concrete acties en de verdere uitwerking van het stakeholderoverleg heeft raakvlakken met aspecten die ook buiten het beleidsdomein Omgeving reiken:

- **Gezondheid en Welzijn:** Gezondheidsaspecten van PFAS voor mens en dier, niet enkel de koppeling tussen milieu en gezondheid is hier van belang, maar ook de bundeling van de wetenschappelijke en beleidsuitvoerende expertise bij Agentschap Zorg en Gezondheid. Met milieugezondheidszorg is er een complementaire aanpak door bewust de gezondheidsbenadering toe te voegen aan de milieutechnische benadering.
- **Communicatie:** Het is aangewezen om een gecoördineerde communicatie-aanpak te voorzien binnen de Vlaamse overheid en met de betrokken lokale besturen, gelet op de complexiteit en de betrokkenheid van verschillende actoren en expertise bij de stakeholders.
- **Wetenschapsbeleid:** Wetenschappelijke inzichten over verspreiding en behandeling van en blootstelling aan PFAS.
- **Landbouw:** Afzetmogelijkheden voor de landbouwproducten en voedselveiligheid.
- **Natuur:** De impact van de verontreiniging op natuurgebieden zoals Blokkersdijk en Broek De Nayer, maar ook op het ecosysteem in de wijde omgeving
- **Mobiliteit:** Impact van veranderende regelgeving rond PFAS op grote werven voor mobiliteit (betrokkenheid openbare werken en Lantis).
- **Vergunningverlening andere niveaus:** Openbare en infrastructuurwerken omvatten diverse omgevingsvergunningen, te adviseren en af te leveren door verschillende instanties (onder meer provincie en gemeenten). Een uniformiteit in informatiedoorstroming en aanpak is een noodzakelijk gegeven voor het vlot verloop van de werken.
- **Innovatiebeleid:** Samenwerking en kennisdeling met de industrie voor de substitutie van zeer zorgwekkende stoffen.

² Zie voor het tweede tussentijdse rapport van de Opdrachthouder PFAS: <https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling/tweede-rapport-opdrachthouder>.

Dit alles noodzaakt tot een regie en coördinatie vanuit de Vlaamse Regering teneinde een daadkrachtige en integrale aanpak van de verontreiniging te garanderen.

De aanstelling van de Opdrachthouder PFAS t.e.m. 31 december 2022 wordt bevestigd door de Vlaamse Regering.

De Opdrachthouder PFAS zal tijdens de uitvoering van zijn opdracht rekening houden met de aanbevelingen van de onderzoekscommissie PFAS-PFOS die op 30 maart 2022 werden voorgesteld. De Opdrachthouder PFAS zal tijdens de uitvoering van zijn opdracht waar mogelijk rekening houden met de aanbevelingen gedaan door diverse middenveldorganisaties.

De Opdrachthouder PFAS moet het Vlaamse Gewest bijstaan bij het bereiken van de volgende doelstellingen tegen midden juli:

- Het op punt stellen van een governance structuur die de interdisciplinaire aanpak van het beleid rond chemische verontreiniging op langere termijn waarborgt;
- Het opvolgen van het stakeholderoverleg in Zwijndrecht in overleg met de lokale besturen
- Het uitwerken van een procesaanpak voor de grote werven.
- Het coördineren en opvolgen van de vragen van de lokale besturen, onder meer inzake de aanpak van brandweerterrainen en de sanering ervan.

De opdrachthouder bezorgt in juli 2022 een derde tussentijds rapport aan de Vlaamse Regering met de resultaten van de afgeronde onderzoeken voor de periode januari – juli 2022.

De Opdrachthouder PFAS moet het Vlaamse Gewest bijstaan bij opmaak van een geactualiseerd PFAS-actieplan, met een visie, strategie en bijhorende KPI's tegen december 2022.

De opdrachthouder bezorgt in december 2022 een activiteitenverslag aan de Vlaamse Regering met een overzicht van de activiteiten en resultaten voor de periode april – december 2022;

De opdrachthouder bezorgt in december 2022 een onderzoeksverslag aan de Vlaamse Regering met de resultaten van afgeronde onderzoeken en daaruit afgeleide beleidsaanbevelingen.

De Vlaamse Regering neemt akte van:

- De bijstelling van de opdracht van de Opdrachthouder PFAS die loopt t.e.m. 31 december 2022.

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde Crevits

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

